

Viorel Cosma – galeria portretelor sentimentale

În muzicologia românească un singur om a trecut pragul a o sută de volume semnate în aproape 90 de ani de viață: maestrul Viorel Cosma a traversat cu demnitate și acuratețe întreg secolul al XX-lea, însemnând cu penița sa datele cele mai importante ale unui timp emblematic pentru cultura românească: modernitatea.

La Editura Speteanu am consemnat – cu reverența cuvenită – apariția primului volum al *Portretelor sentimentale* semnate de Viorel Cosma, un volum consistent – de peste 400 de pagini – care, în anul 2011, reprezintă prima sută de amintiri legate de „muzicienii și cărturarii” pe care i-a cunoscut de-a lungul timpului. Actualele portrete scrise au fost la început emisiuni radiofonice în care era omagiat, timp de un deceniu, de fiecare dată câte unul din marii români care au făcut istoria culturală a țării și care astăzi nu se mai află printre noi.

De la persoalitatea emblematică a lui W. Berger la figura delicată a lui Florin Bogardo, drumurile condeiului lui Viorel Cosma străbat existența cutremurătoare a cărturarului și marelui meloman Sorin Bottez, destinul creatorului conceptului poli-tempiei – Mihai Brediceanu, cărarea viețuirii uneia dintre cele mai sensibile cunoscătoare ale muzicologiei – Ada Brumar, complexitatea universului dirijoral al lui Constantin Bugeanu, gândurile eruditului Virgil Cândea, excentricitatea lui Sergiu Celibidache, statura sufletească și intelectuală a lui Paul Constantinescu, destinul lui Grigoraș Dinicu, dar și amintirile lui Tutu Georgescu, impresionanta carte de vizită a lui Ștefan Gheorghiu, forța organizatorică a lui Victor Giuleanu și geniul lui Marin Constantin.

O carte de amintiri este o intrare în veșnicie, căci cum altfel am putea considera „reîntâlnirea” cu oameni pe care nu i-am descoperit atât de profund decât prin intermediul amintirii eternizate pe foaia de hârtie? Retorica timpului pare a-și înceta fremătarea atunci când revii în preajma lui Dan Mizrahy sau a lui Ștefan Niculescu, a modestei treceri prin viață a lui Mihai Popescu sau a dinastiei muzicale Prunner, a Ioanei Radu și a lui Aurel Stroe, când ai ocazia să traversezi – îmbarcat într-o amintire – destinul Mariei Tănase, al lui Sigismund Toduță, al lui Dan Voiculescu sau al lui Anatol Vieru...

Volumul este însoțit de numeroase fotografii care punctează traseul unei vieți excepționale, de-a lungul căreia Viorel Cosma a știut să valorifice un fond imens de documente muzicologice, să cultive tăcerea respectuoasă a observației delicate asupra realității, dar și puterea de a surprinde aspecte care, în absența unei conștiințe critice pertinente, s-ar fi epuizat în noianul amintirilor care devin... uitare. Viorel Cosma ne-a salvat, prin verbul său căpțușit cu căldura amintirilor frumoase și senine, de „apăsătoare uitare a unei societăți traumatizate, fără suflet”, a cărei presiune o resimțim toți, mai ales în aceste timpuri; domnia sa a recuperat – pentru noi, în locul nostru – bucuria unei imagini trecute pline de înțelesuri, liniștea unui taifas imaginar cu vremurile de mult apuse, pacea unui ceas în care retrăiești clipe ce le credeai doar rătăcite prin memoria ta.

